

*Stabilirea fundamentelor
sectorului financiar - cum să se
recâștige încrederea și creșterea
economică*

Armine Khachatryan, Reprezentant Permanent al
FMI

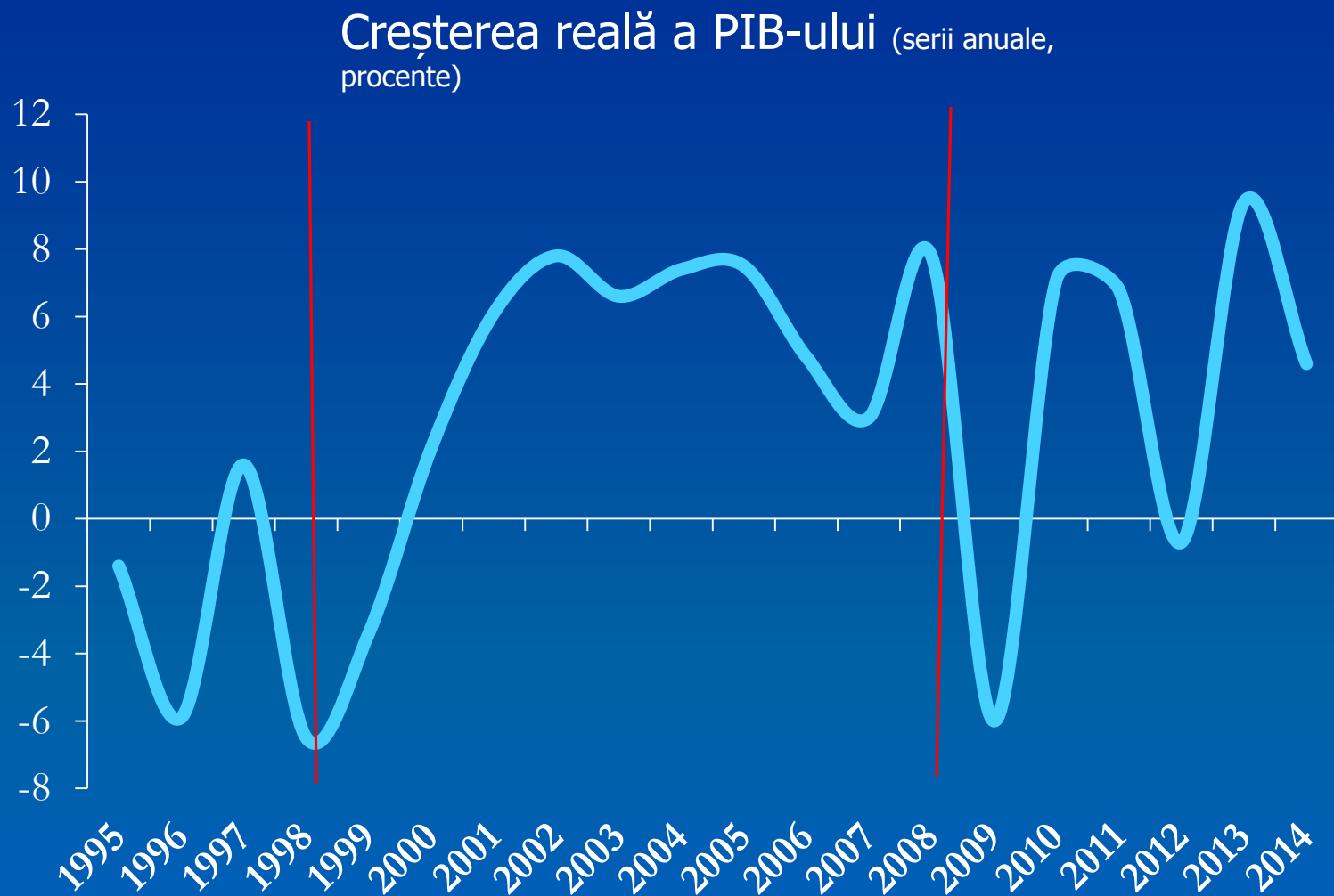
MACRO-conferință, Expert-Grup

Iulie 2015, Chișinău

Conținutul prezentării

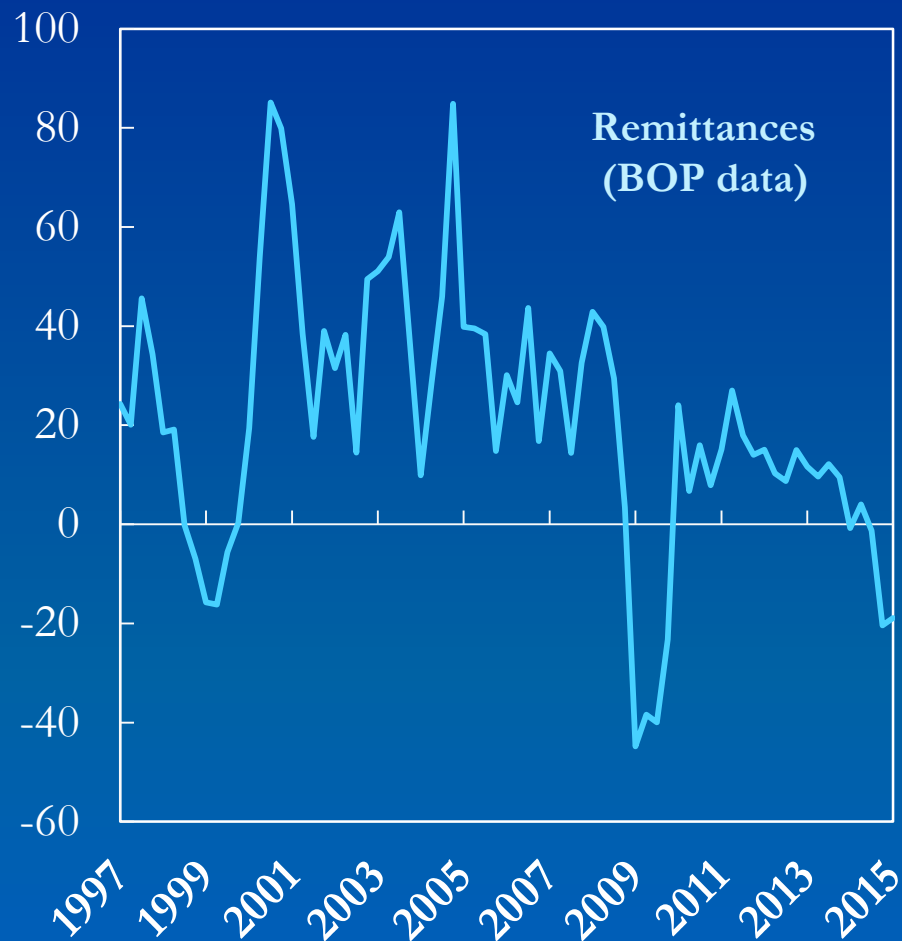
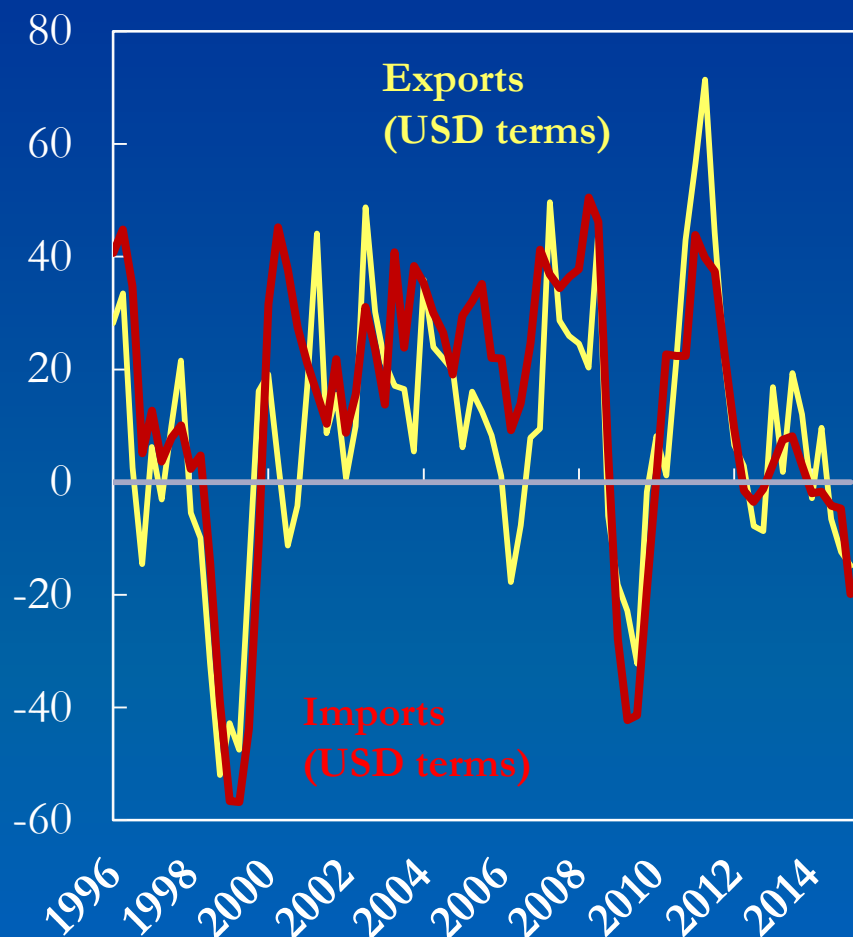
- Prezentare generală a dezvoltării macroeconomice
- De ce este important sectorul financiar?
 - Caracteristicile cheie ale sectorului financiar din Moldova
- Provocările cheie cu care se confruntă sectorul financiar din Moldova
- Soluții

Creșterea economică a Moldovei este extrem de vulnerabilă - predispusă la mai multe șocuri externe și interne

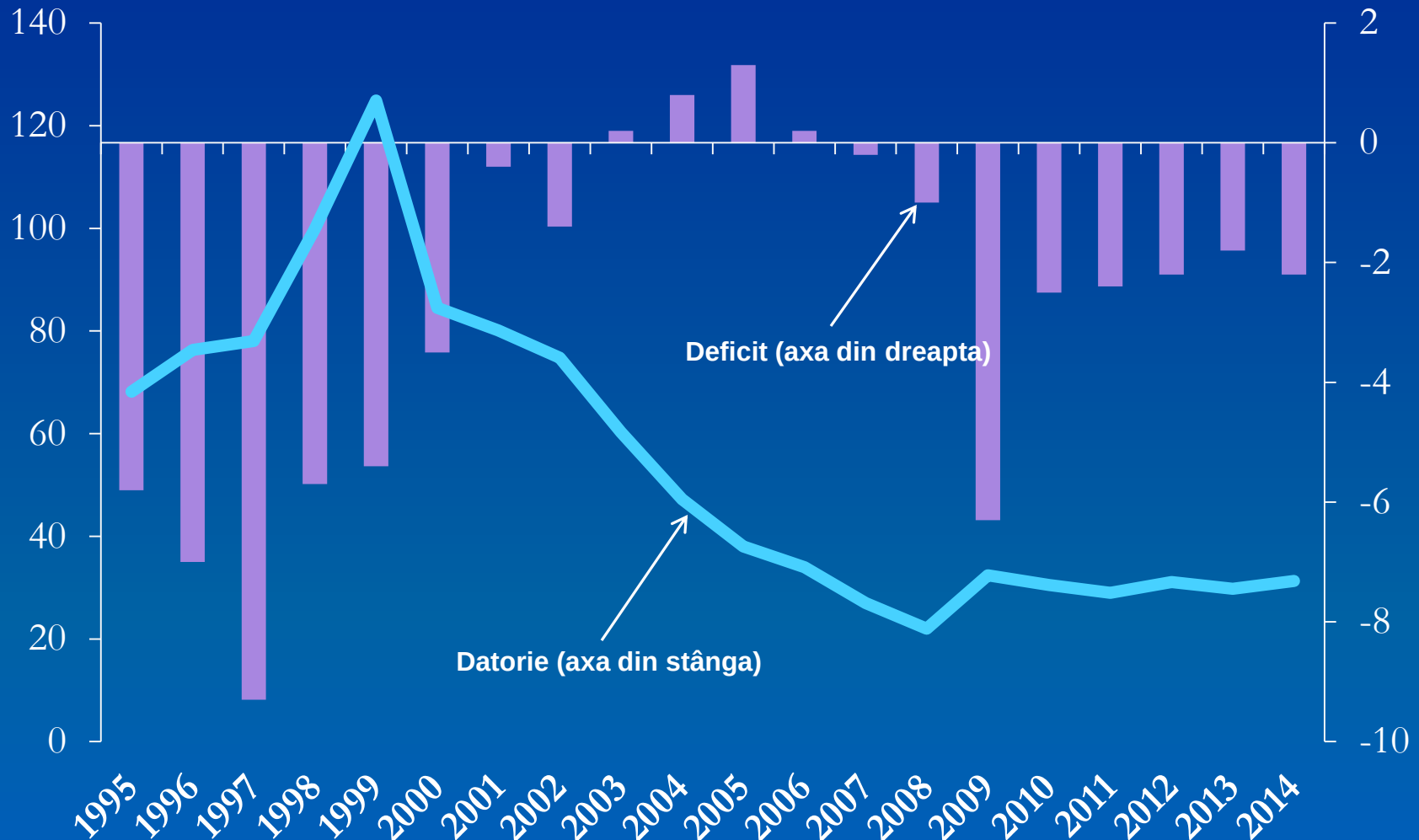
Economia depinde în mare măsură de partenerii comerciali și remitențe

(ratele de creștere anuală, anualizate, procent)

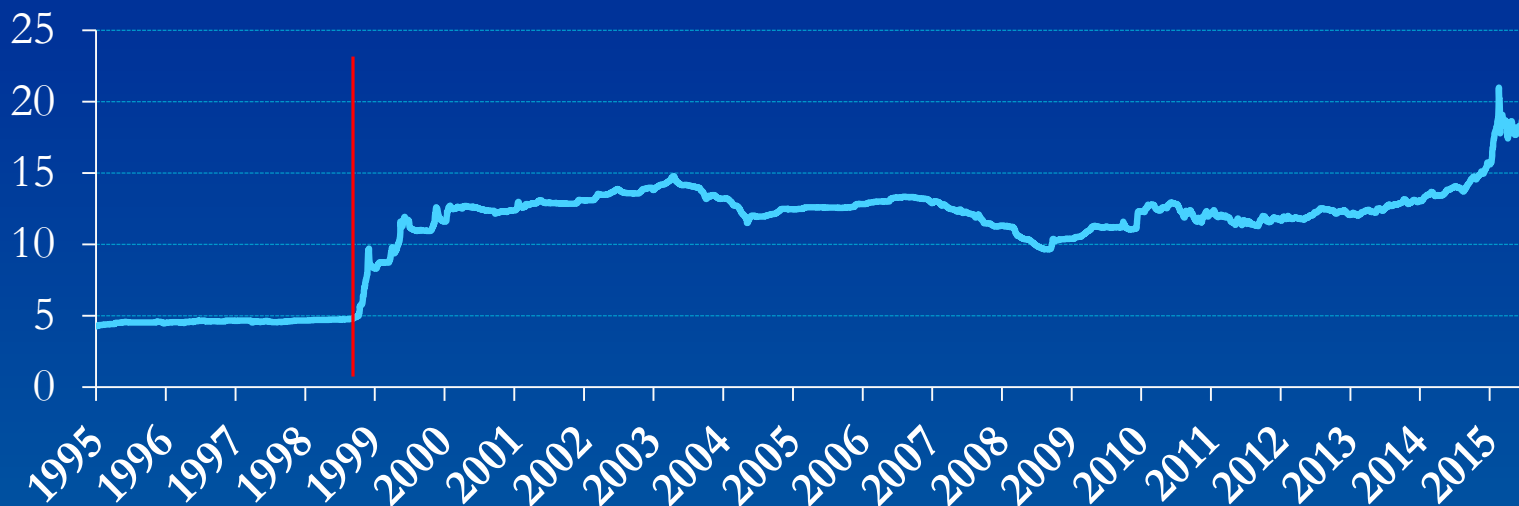
Consolidarea fiscală este inegală, slăbită de ciclurile politice

Evoluția fiscală (în procente din PIB)

Vulnerabilitățile macro-financiare reflectate în dinamica cursului de schimb și a rezervelor - servind ca stocuri de siguranță pentru situațiile de șoc

Rata de schimb (nominală, evaluată zilnic, MDL/USD1)

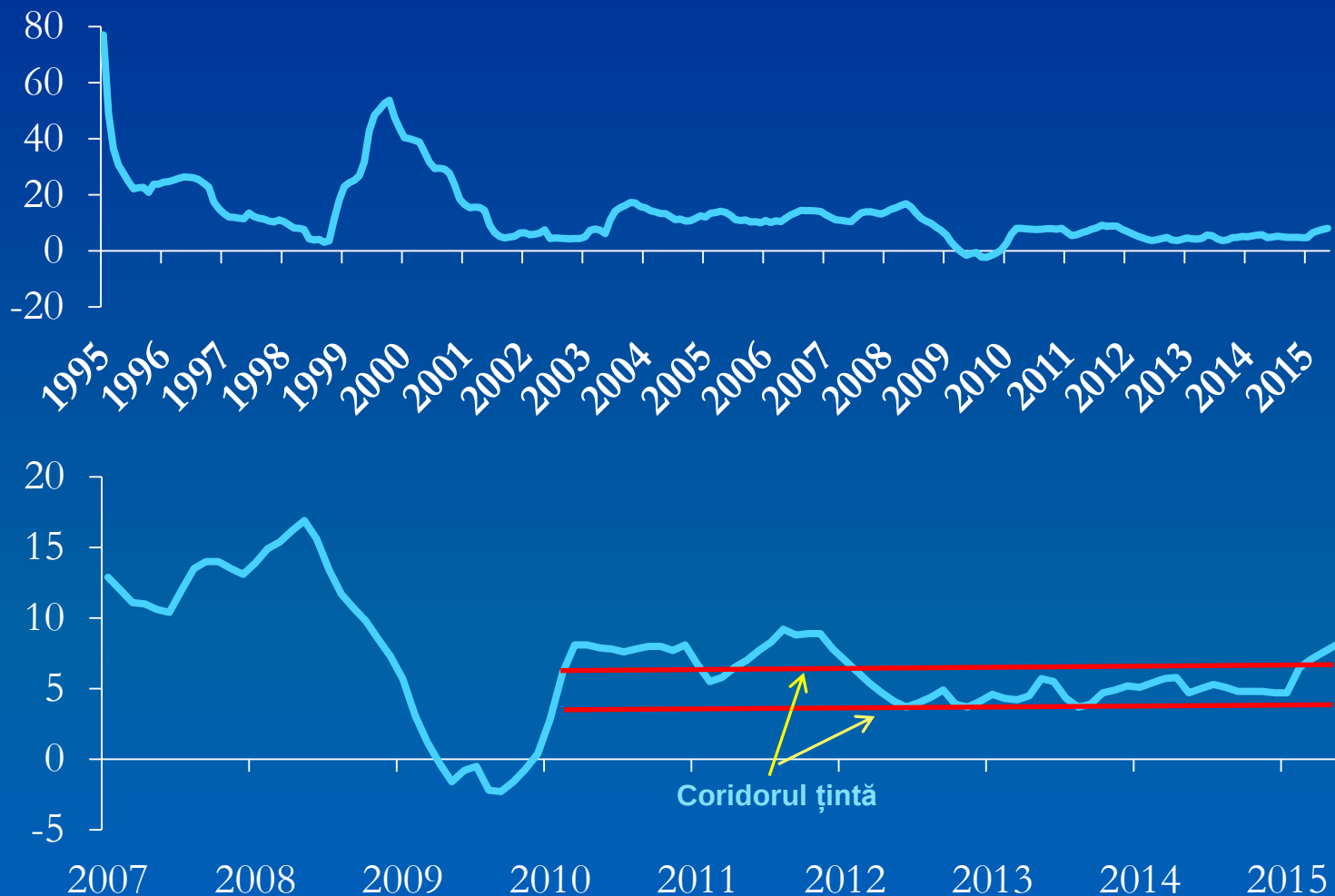

Rezerve valutare brute

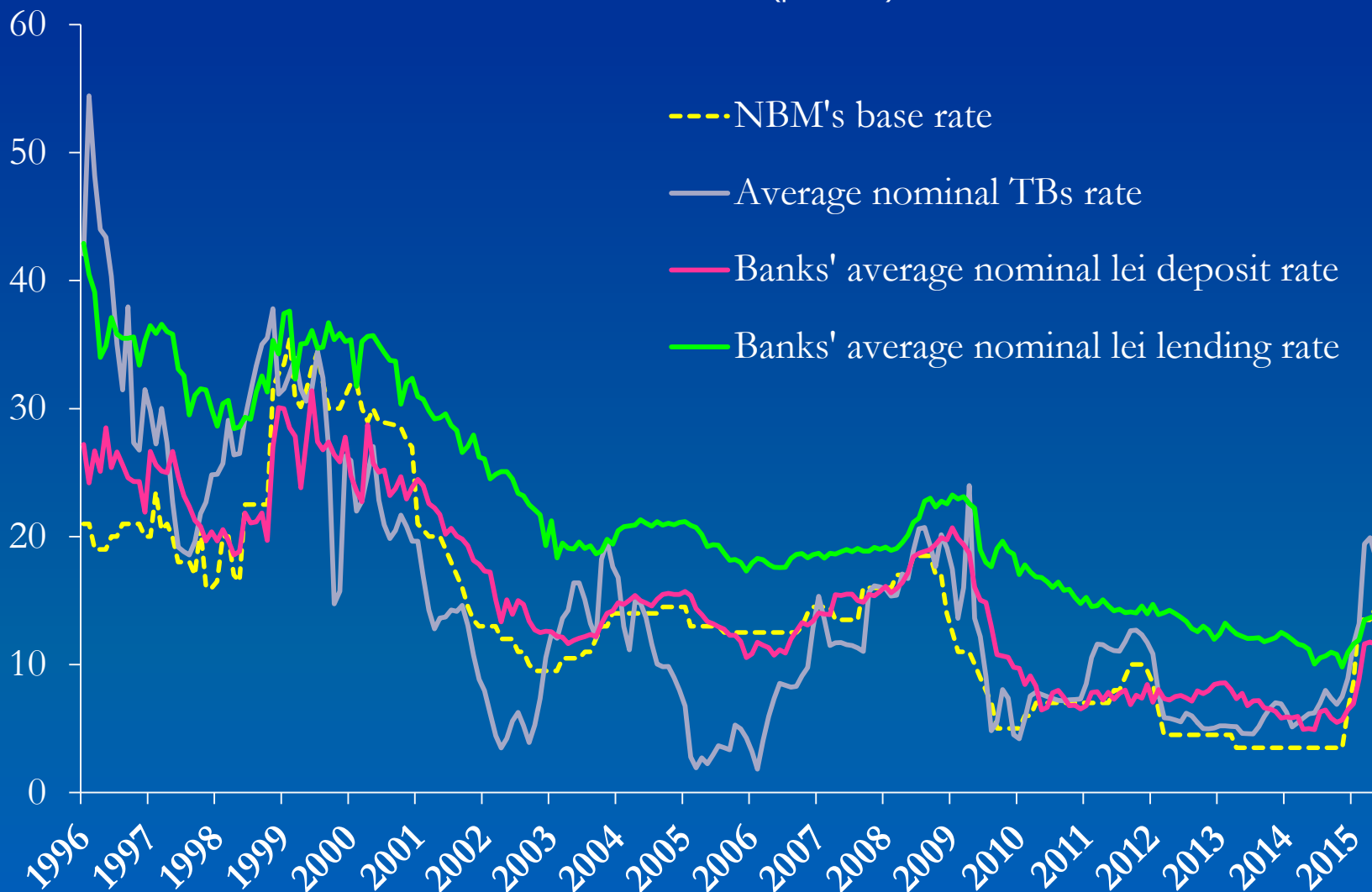
Cadrul de țintire a inflației a servit bine BNM, însă succesul acesteia în continuare este în pericol

Indicele prețului de consum (schimbare procentuală 12 luni)

Ratele dobânzilor sunt în creștere, reflectând creșterea riscurilor și a incertitudinii

Rata dobânzii (procente)

Un sector financiar bine dezvoltat poate contribui la stimularea creșterii economice

Sectorul financiar poate contribui la:

- Direcționarea resurselor financiare și îmbunătățirea alocării resurselor
- Facilitarea diversificării și gestionării riscurilor
- Consolidarea rezistenței țărilor la șocuri, și în cele din urmă
- Stimularea creșterii economice

Băncile au un rol unic: De ce?

Băncile își câștigă profitul NU din producerea bunurilor:

- Băncile se ocupă de economiile și resursele financiare ale părților terțe
- Activitatea băncilor cu active se bazează pe informații asimetrice și aspecte de risc moral și supun băncile unei opacități generale.
- Băncile au sarcina de a diversifica și gestiona riscurile

Buna guvernare corporativă în bănci este fundamentală

- Soluția în protejarea stabilității financiare a sistemului
- Determină vitalitatea și capacitatea băncilor de a rezista la șocurile economice
- Buna guvernare în bănci duce la:
 - atragerea și alocarea resurselor financiare în mod eficient;
 - răspândirea guvernării eficiente asupra companiilor pe care băncile le finanțează.

Unicitatea băncilor necesită un cadru de reglementare care să ofere stimulente adecvate pentru o bună guvernare în bănci

- Ingredientele cheie ale bunei guvernări și supravegheri de reglementare sunt:
 - Independența organului de control - combinată cu - responsabilitate
 - Transparență în acțiuni și decizii
 - Măsuri de asigurare a integrității personalului organului de control

Încercând să facem sistemul financiar mai sigur,
trebuie să confruntăm în mod inevitabil
problema hazardului moral - B. Bernanke

- Ce reprezintă hazardul moral?
- Cum intervenția guvernului de a salva instituțiile financiare afectează apetitul pentru riscuri și, prin urmare, hazardul moral?
- Care este soluția pentru hazardul moral în sectorul financiar?

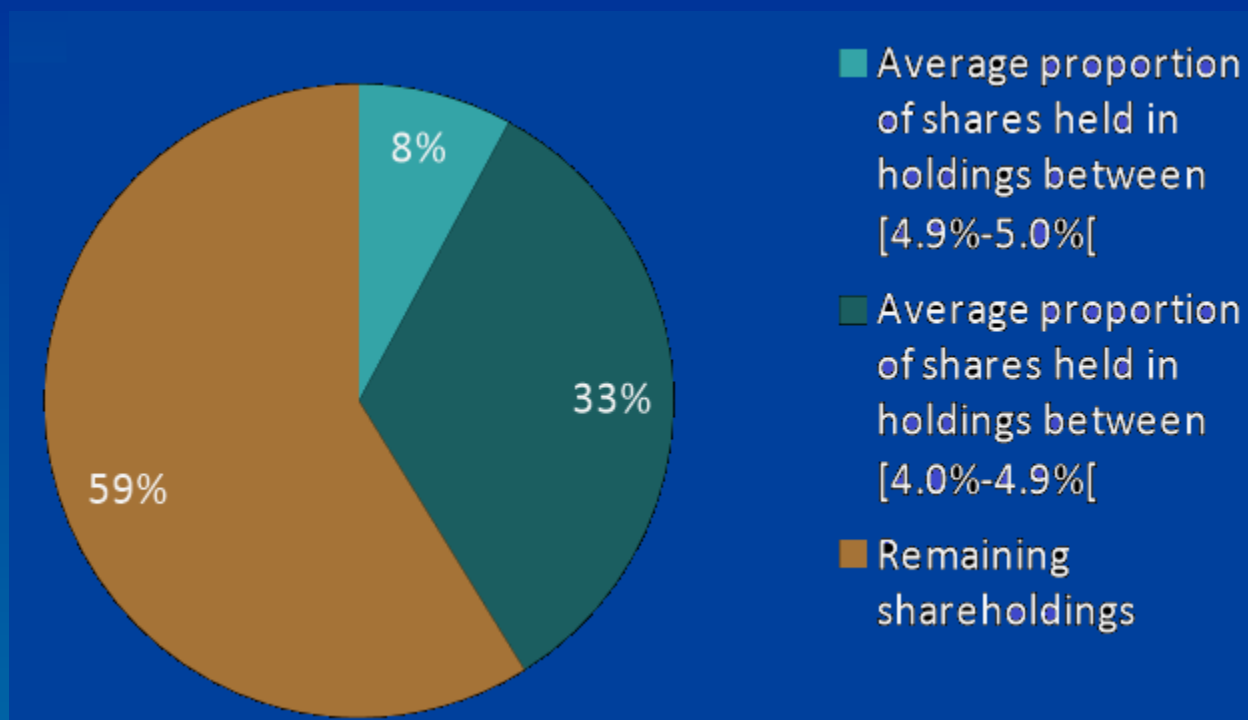
Consecințele guvernării și supravegherii proaste sunt mari ...

- Creșterea volatilității economice și financiare
- Creșterea vulnerabilității / riscurilor de criză din cauza promovării asumării unor riscuri și influențelor mai mari
- Creșterea costurilor de achiziție de capital și investiții (inclusiv ISD mai mici), astfel societatea este afectată de costuri mari, *și în cele din urmă ...*
- Împiedică creșterea economică generală

Caracteristicile cheie ale sectorului financiar din Moldova

- Sectorul financiar este dominat de sectorul bancar, instituțiile financiare nebancare și piețele sunt încă mici și subdezvoltate
- Concurența este limitată
- Guvernarea corporativă în sectorul financiar (în special bancar) prezintă o preocupare majoră, implicarea străină / investitorii strategici în sistemul bancar rămâne limitată
- Cadrul de aplicare a cerințelor de reglementare rămâne slab, din cauza culturii toleranței de reglementare
- Moldova este un exemplu clasic de hazard moral

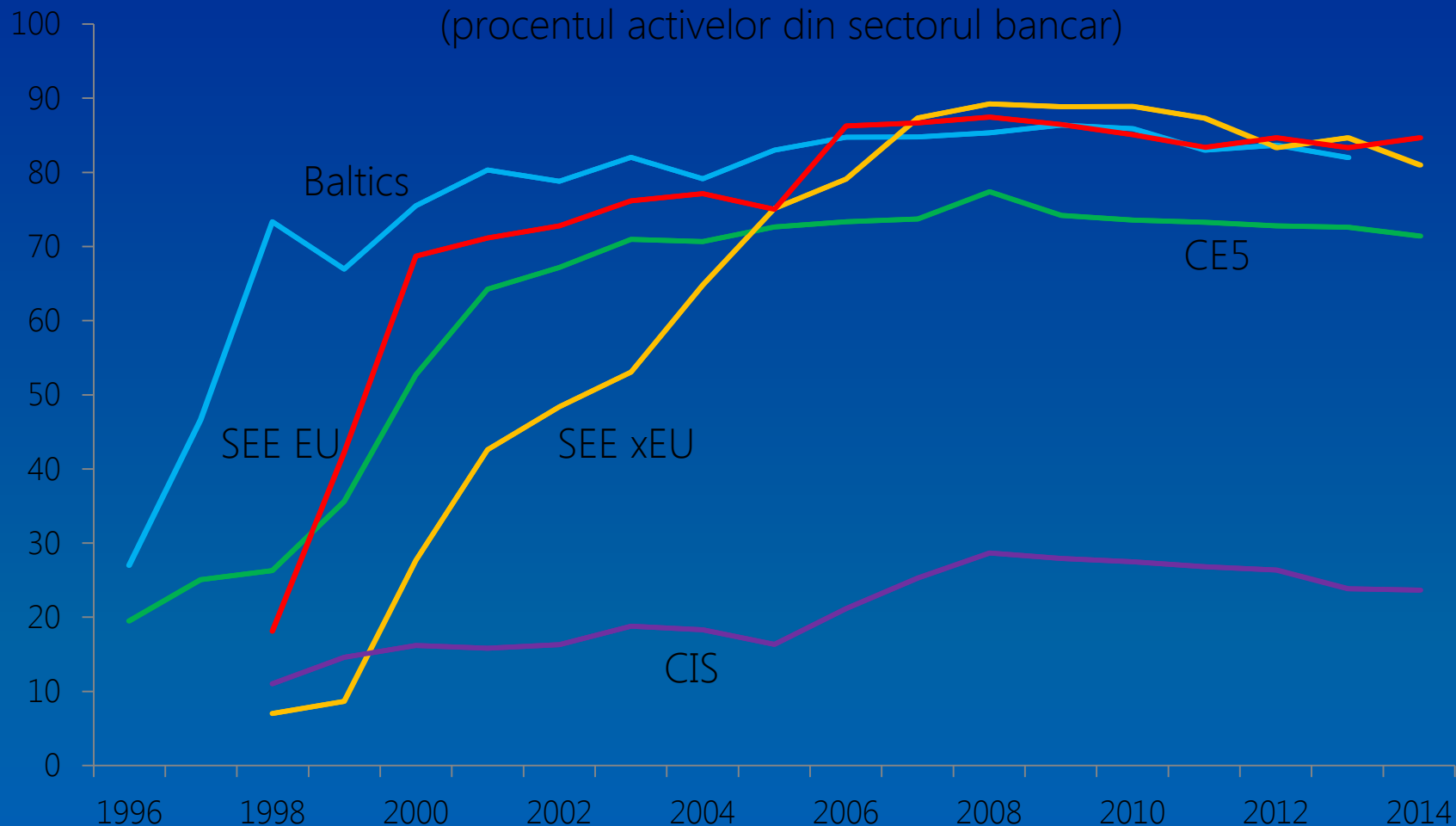
Structura acționariatului la 5 bănci principale din Moldova ce acceptă depozite

Sursa: BNM; informațiile publice de pe site-urile băncilor și estimări ale personalului:
Agroindbank, Moldindconbank, Banca de Economii, VictoriaBank, Banca Socială

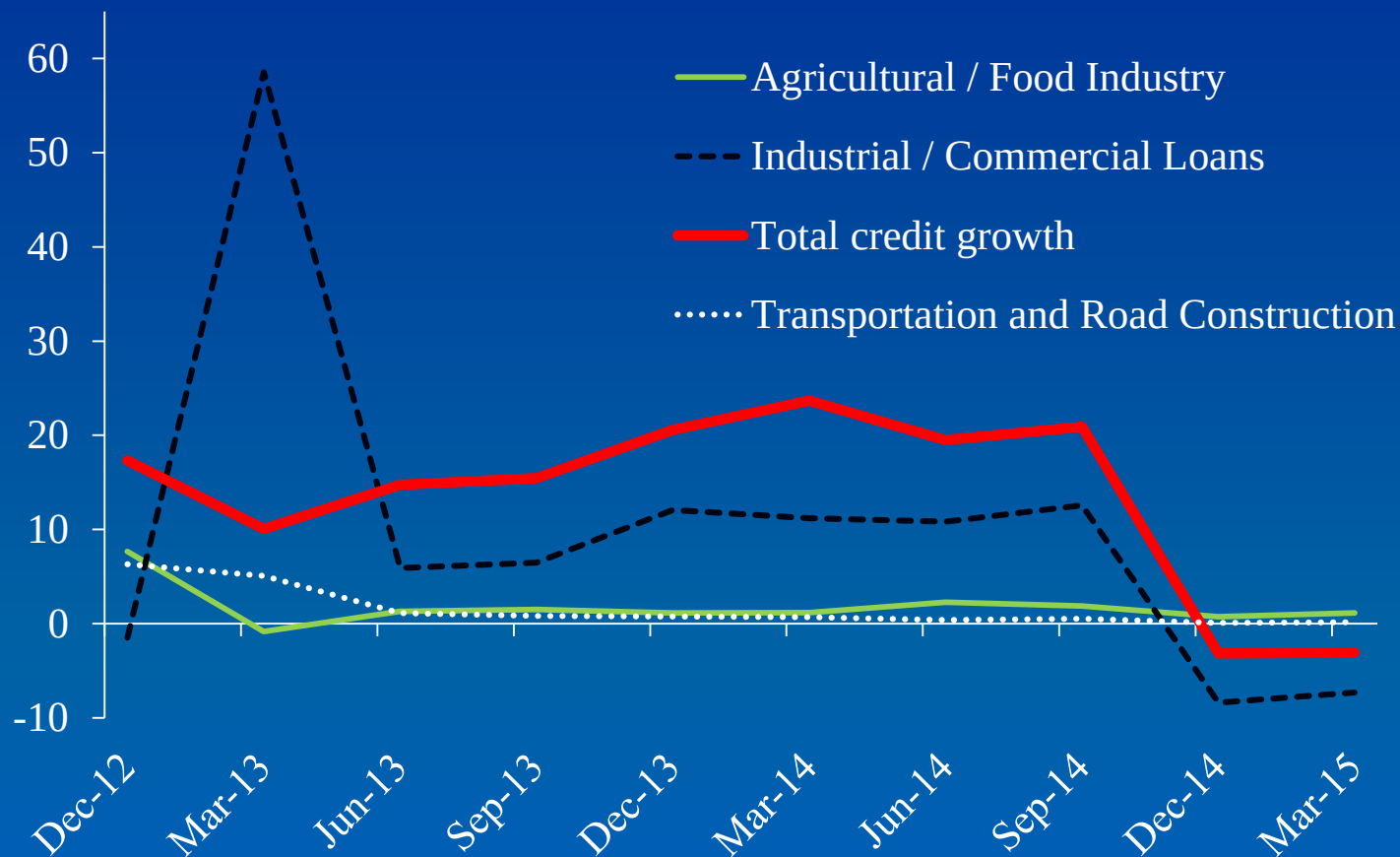
Participarea băncilor străine este mai mică decât cea a partenerilor

Participarea băncilor străine
(procentul activelor din sectorul bancar)

Creșterea creditării a fost determinată de împrumuturile comerciale

(f-a-p, trimestrial)

FMI a atenționat în mod constant asupra principalelor provocări și riscuri în sectorul financiar din Moldova

Probleme de guvernare persistente în sistemul bancar

Lipsa transparenței beneficiarilor efectivi

Controlul intern slab, abuzul potențial de creditarea părților afiliate

Oportunități limitate pentru concurență și intrare a investitorilor strategici

Deteriorarea continuă a independenței autorităților de reglementare și managementul inefficient al crizelor

Independența și eficiența organelor de reglementare necesită a fi consolidată

Cadrul de management și soluționare a crizelor favorizează abuzul

Hazardul moral și toleranța regulatorie sporită

Recomandările FSAP nu sunt implementate

Problemele persistă pe parcursul anilor

„Structura de proprietate netransparentă, independența BNM, BEM” - sintagme repetate în rapoartele FMI

Raportul personalului, februarie - 2005

- Într-un raport recent FSAP au fost evidențiate mai multe puncte slabe în sectorul financiar, inclusiv creșterea influenței Guvernului, structuri de proprietate netransparente, și aspecte legate de guvernare ce rezultă din lipsa investitorilor strategici.

Raportul personalului, mai - 2006

- Autoritățile și personalul au fost de acord că independența BNM trebuie consolidată
- FSAP a indicat o lipsă a transparenței proprietarilor bancăncilor comerciale, o preocupare susținută de către BERD.
- Structura de proprietate netransparentă crește posibilitatea ca BNM să rateze procese de creditare a părților afiliate.

Raportul personalului, ianuarie - 2007

- Autoritățile sunt de acord că o transparență mai mare a sectorului bancar va fi esențială pentru dezvoltarea în continuare a sectorului financiar.
- Autoritățile fac progrese în ceea ce privește privatizarea Băncii de Economii (BEM) de către un investitor bancar strategic.

„Structura de proprietate netransparentă, independența BNM, BEM” - sintagme repetate în publicațiile FMI

Raportul personalului, aprilie - 2008

- Transparența insuficientă a proprietății bancare continuă să împiedice dezvoltarea. ...
- Pentru a aborda deficiențele rămase în transparența proprietății bancare, BNM își va intensifica eforturile de identificare a beneficiarilor efectivi și studiere a celor mai bune practici internaționale, în special cele ale țărilor UE, în aplicarea unui test de „calificare și experiență” pentru acționarii semnificativi.
- Autoritățile s-au angajat să accelereze privatizarea Băncii de Economii (BEM), cu capital majoritar de stat, de către un investitor bancar strategic, acțiune văzută mult timp ca fiind esențială pentru intensificarea concurenței.

Raportul personalului, octombrie - 2012

- Evenimentele de la BEM și încercările anterioare dubioase, din punct de vedere juridic, de preluare a băncilor din Moldova au demonstrat necesitatea îmbunătățirii sistemului judiciar și obținerea unei transparențe mai mari a

„Structura de proprietate netransparentă, independența BNM, BEM” - sintagme repetate în publicațiile FMI

Raportul personalului, iulie - 2014

- Există indicații privind tăinuirea activă a beneficiarilor efectivi și a persoanelor care dețin controlul final asupra băncilor.
- ...BNM trebuie să reevalueze acționarii băncii pentru a asigura dezvăluirea beneficiarilor efectivi și a persoanelor care dețin controlul final. aplicarea cadrului CFT de prevenire a spălării banilor trebuie să fie consolidată.
- Abilitatea organelor de control de a întreprinde măsuri este constrânsă. ... s-a subliniat importanța respectării independenței organelor de control față de interferențele politice și s-a recomandat adoptarea urgentă a dispozițiilor legislative pentru a restabili pe deplin abilitățile de reglementare ale BNM și CNPF.
...Protecția juridică a membrilor consiliului și angajaților ai acestor agenții ar trebui să fie, de asemenea, consolidată. La rândul său, aceste agenții trebuie să aplice cu fermitate cerințele de reglementare.
- Personalul a recomandat ca BNM să mențină un nivel ridicat de supravehere a operațiunilor efectuate de BEM ... Este binevenită lansarea unui studiu diagnostic al situației financiare a BEM de către un auditor extern ... Personalul a recomandat inițierea verificării fără întârziere a celorlalte două bănci și, în timp util, să se efectueze o evaluare a situației financiare în toate celelalte bănci.

„Structura de proprietate netransparentă, independența BNM, BEM” - sintagme repetate în publicațiile FMI

Raportul personalului, noiembrie - 2014

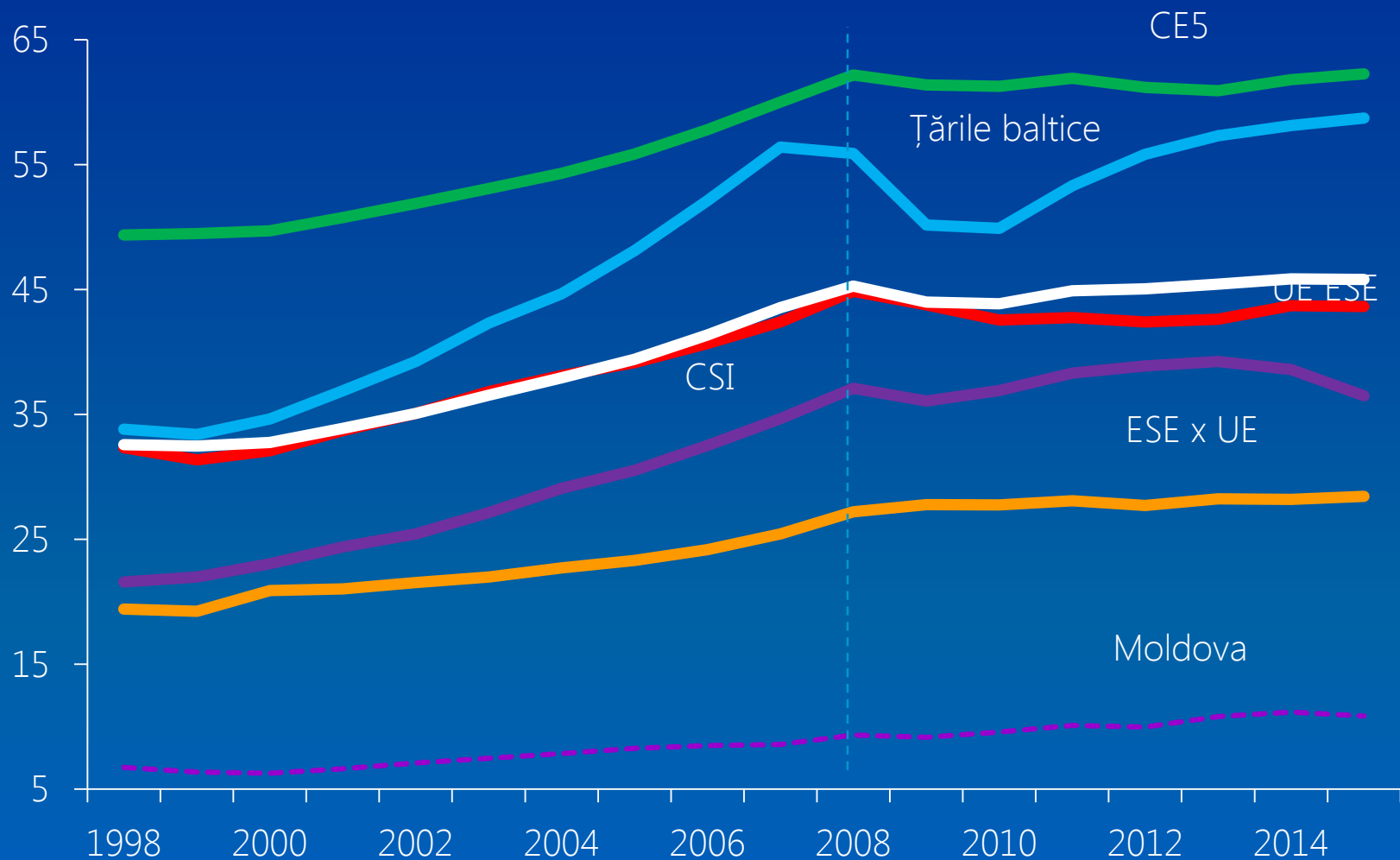
- În general, au fost realizate puține progrese privind aplicarea recomandărilor recente ale FSAP. Recomandările vizează consolidarea cadrului de stabilitate financiară, guvernanta și supravegherea bancară, cadrul de soluționare a crizelor, sistemul de asigurare a depozitelor, precum și infrastructura pieței financiare.
- Trebuie continuate eforturile pentru asigurarea unei verificări eficiente a beneficiarilor efectivi. BNM nu dispune în prezent de instrumente eficiente pentru a verifica informațiile dezvăluite de către bănci și pentru a determina dacă acționarii acționează concertat sub pragurile acționarilor specificate.
- Personalul a recomandat insistent de a se asigura informarea BNM despre beneficiarii efectivi și persoanele ce dețin controlul final asupra băncilor, pentru a reevalua dacă aceștia îndeplinesc criteriile de calificare și experiență, precum și să se consolideze aplicarea efectivă a cadrului CFT de combatere a spălării banilor.

După toate acestea...

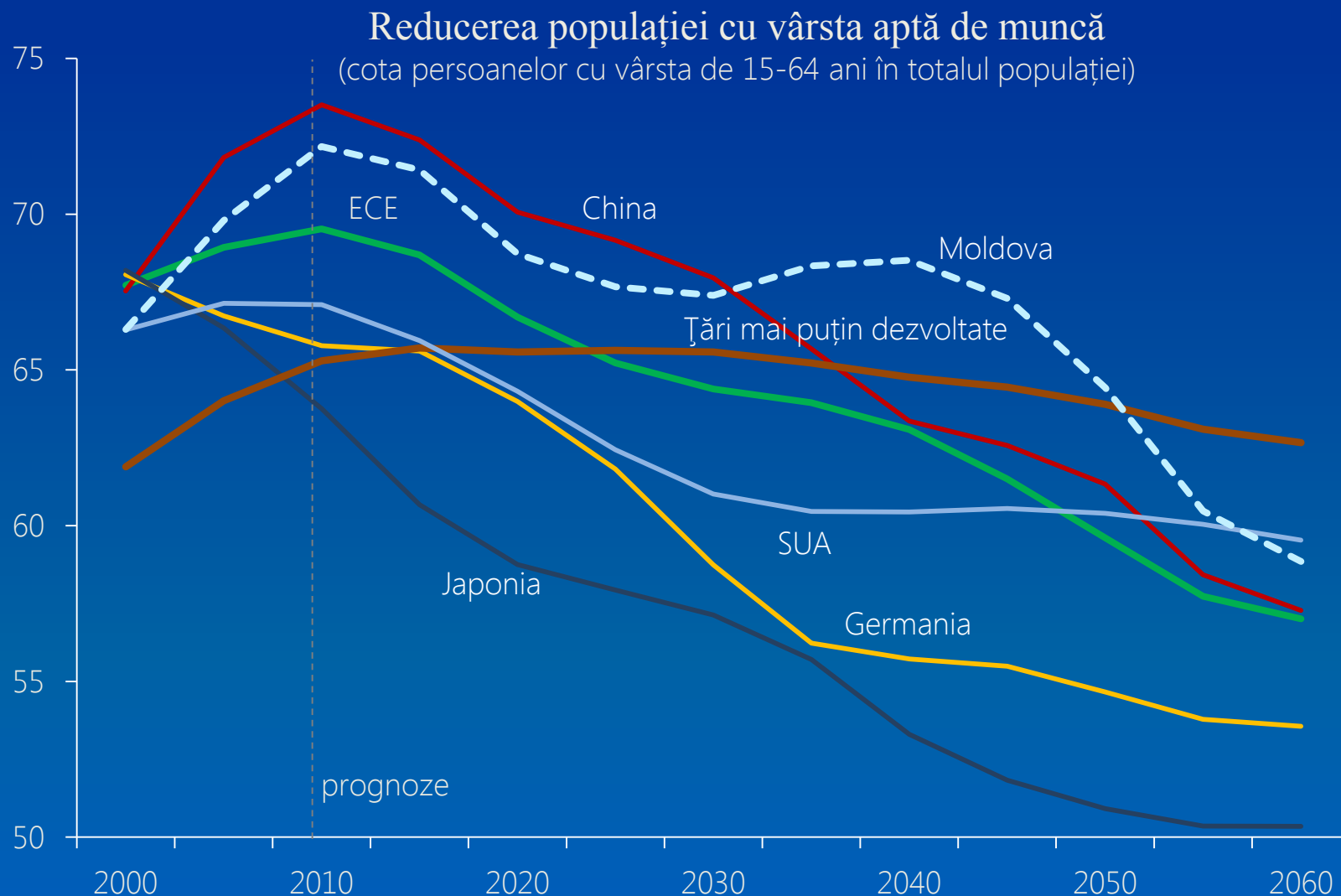
CUM SE COMPARĂ MOLDOVA CU
CELELALTE ȚĂRI?

Cum se compară Moldova - creșterea economică și convergența

Procentul PIB-ului mediu pe cap de locuitor al economiei avansate la PPC

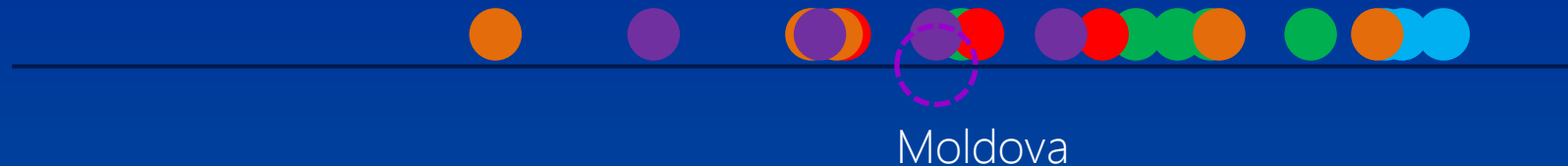

Cum se compară Moldova - demografia

Cum se compară Moldova - reformele structurale / mediul de afaceri

Clasamentul "Ease of Doing Business", 2014

Clasamentul Competitivității Globale, 2013-2014

Transparency International – Percepția corupției, 2014

100 90 80 70 60 50 40 30 20 10 0

Poziția în clasament, normalizată (1-100)

CUM SĂ PROCEDĂM ÎN CONTINUARE?
CUM SĂ RESTABILIM ÎNCREDEREA?

STABILIREA BAZELOR GUVERNĂRII ECONOMICE - MACROCRITIC

Construirea instituțiilor puternice

Consolidarea statului de drept, impunerea toleranței zero față de corupție

Guvernarea economică Williamson (2005) „studiul ordinii bune și al aranjamentelor funcționale”. Aceasta include instituțiile și organizațiile care sprijină tranzacțiile economice prin protejarea drepturilor de proprietate, executarea contractelor, precum și organizarea acțiunilor colective pentru a oferi sistemului reguli, regulamente, și informații necesare pentru a oferi fezabilitate interacțiunilor dintre diferiți actori economici, fizici și juridici.

Îmbunătățirea mediului de afaceri / de reglementare / de investiții

Consolidarea mass-mediei independente

Recomandările Fondului abordează aspectele cheie ale guvernării economice

Pe termen scurt

- Abilitarea BNM și CNPF de a reglementa în mod eficient sistemul bancar / financiar
- Consolidarea guvernării și managementul riscurilor în sectorul financiar
- Căutarea opțiunilor de soluționare a crizelor, care NU ar submina capacitatea BNM de a controla inflația
- Îmbunătățirea sistemelor de siguranță financiară și a cadrului de management al crizelor
- Promovarea dezvoltării pieții datoriei și monetare interbancare
- Abținerea de la măsurile ce erodează baza fiscală și denaturează alocarea resurselor
- Stabilirea unui nivel al tarifelor serviciilor comunale, care să asigure recuperarea costurilor și îmbunătățirea asistenței sociale direcționate

Pe termen mediu și lung

- Consolidarea în continuare a reglementării și supravegherii sectorului bancar / financiar
- Consolidarea cadrului de țintire a inflației
- Continuarea consolidării fiscale pe termen mediu pentru a asigura sustenabilitatea datoriei
- Asigurarea unui cadru eficient pentru alocarea resurselor și repartizarea sarcinilor (inclusiv impozitarea, politici salariale, reforma pensiilor etc.):
- Promovarea restructurării/reformării sectorului, a privatizării și competitivității

VĂ MULȚUMESC!